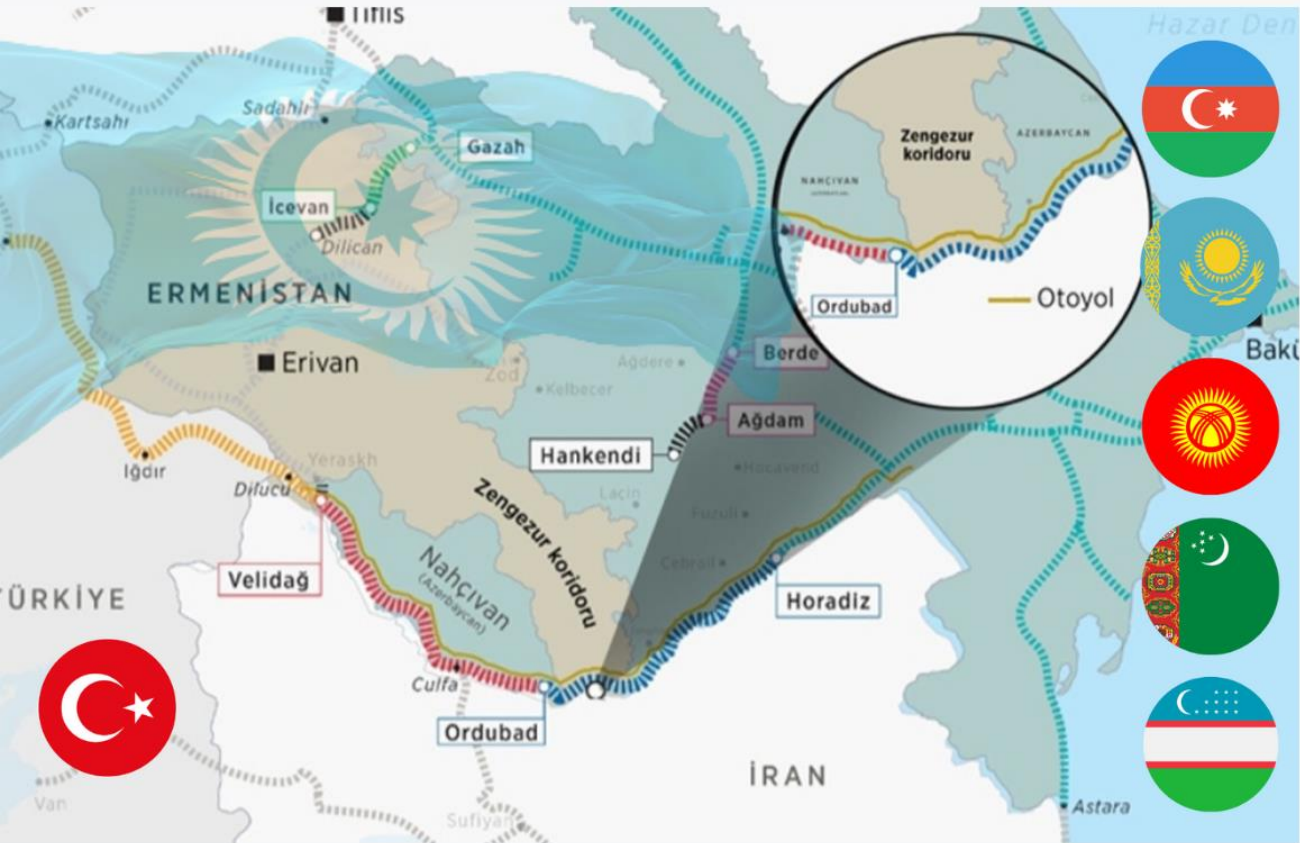

ZENGEZUR KORİDORU'NUN JEOPOLİTİK ÖNEMİ: TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN GELECEĞİ

NİSAN 2024 Sayı: 30

ZENGEZUR KORİDORU'NUN JEOPOLİTİK ÖNEMİ: TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN GELECEĞİ

Zengezur Koridoru, Azerbaycan'ın başkenti Bakü'den Türkiye'nin doğusundaki Kars şehrine uzanan ve Ermenistan'ın Syunik bölgesi üzerinden geçen, Avrupa ile Asya arasındaki ticaret yollarını genişletme potansiyeline sahip stratejik bir ulaşım güzergâhıdır. Tarih boyunca bölgesel kültürler, etnik gruplar ve devletler arasında bir köprü görevi gören bu Koridor, yalnızca Kafkasya genelinde değil, aynı zamanda Avrasya genelinde de bölgesel bağlantıları güçlendirmekte önemli bir rol oynamıştır. Azerbaycan-Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ anlaşmazlığı nedeniyle otuz yıldır etkinliğini yitiren bu Koridor, 44 günlük bağımsızlık savaşının ardından jeopolitik ve jeostratejik değişiklikler sonucu yeniden önem kazanmıştır. Bu koridorun faaliyete geçmesi çalışmamızın ana öznesi olan Türk Devletleri Teşkilatı'nın (TDT) bölgesel güç olma potansiyelini artırmıştır.

Zengezur Koridoru, Türk Cumhuriyetleri (Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan) başta olmak üzere Azerbaycan, Türkiye, Rusya, İran ve Ermenistan topraklarını birleştirerek ticari ve kültürel alışverişi kolaylaştırmakta ve bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Enerji kaynaklarının ve ticari malların Avrupa'ya daha hızlı ve daha az maliyetli taşınması için kritik öneme sahip olan bu Koridor, enerji güvenliğini ve ticari çeşitliliği artırmaktadır.¹

Çalışmanın ilk bölümünde TDT üyesi devletler arasında ticaretin kolaylaştırılması, ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi ve transit sürelerin kısaltılması yoluyla Zengezur Koridoru'nun sağladığı ekonomik faydalar ve yeni iş birliği olanakları ele alınacaktır. Bu kapsamda Koridorun enerji nakil hatları üzerindeki etkileri ve bölgesel enerji güvenliğine katkıları değerlendirilerek, ekonomik entegrasyon ve ticaretin artmasının TDT üzerindeki etkisi analiz edilecektir.

Çalışmanın ikinci bölümünde Koridorun bölgesel güvenlik ve istikrar üzerindeki etkileri incelenerek, güç dengelerini nasıl etkileyeceği ele alınacaktır. Koridorun sınır yönetimi ve güvenliği üzerindeki rolü ile olası sınır anlaşmazlıklarının çözümüne yönelik bölgesel ve küresel aktörlerin politikaları analiz edilecektir. Bu çerçevede

ulusal çıkarlarını korumak isteyen İran, Ermenistan, Rusya ve TDT üyesi ülkeler ele alınacaktır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde Zengezur Koridoru'nun bölgesel ve uluslararası düzeyde politik ve kültürel etkileşimi nasıl desteklediği, Türk cumhuriyetleri arasındaki kültürel ve sanatsal etkileşimleri nasıl kolaylaştırabileceği üzerinde durulacaktır. Ayrıca Türk Dünyası'nın ortak kimlik duygusunu güçlendirmede Koridorun oynayabileceği rol incelenecektir. TDT'nin uluslararası alandaki yumuşak gücünü artırmada bu Koridorun nasıl bir araç olabileceği ve kültürel diplomasi faaliyetlerine olan katkıları değerlendirilecektir.

¹ "Zengezur Koridoru'nun Önemi", (Erişim Tarihi: 28 Mart 2024).
<https://www.ankasam.org/zengezur-koridorunun-onemi/?lang=en>.

Zengezur Koridoru'nun Türk Devletleri Teşkilatı Üzerindeki Etkileri

Zengezur Koridoru, Türk dünyasında ekonomik ve lojistik entegrasyonu güçlendirecek, Asya ile Avrupa arasında kesintisiz bir ulaşım hattı sağlayacak stratejik bir güzergahtır. Bu Koridorun aktifleşmesi, Türkiye'nin Gürcistan ve İran üzerinden geçiş yapmadan doğrudan Orta Asya'ya erişimini mümkün kılacaktır. Mevcut olan Bakü-Tiflis-Kars Hattına kıyasla yaklaşık 340 km daha kısa olan bu güzergâh, ulaşım süreçlerini kısaltacak, maliyetleri düşürecek ve Türk devletleri arasındaki ticareti canlandıracaktır. Bunun yanı sıra, Azerbaycan'ın Hazar bölgesindeki doğal kaynaklarının Türkiye üzerinden Avrupa'ya nakledilmesi, Türkiye ekonomisine önemli faydalar sağlayacak ve enerji arz güvenliğine olumlu etkilerde bulunacaktır.² Bu gelişme, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesine katkıda bulunarak, bölge ülkelerinin ekonomik ve siyasi istikrarını desteklerken, TDT üyesi ülkelerin ekonomik büyümesine ivme kazandıracaktır.

Son dönemde Ukrayna krizi ve Batı'nın Rusya'ya yönelik agresif yaptırım politikası, Rusya'dan Avrupa'ya giden ticari faaliyetleri ciddi şekilde sekteye uğratmıştır. Bu doğrultuda alternatif ulaşım yolları arayışına giren ülkeler için Zengezur Koridoru öne çıkmıştır.

Türkiye'nin Orta Asya ile gerçekleştirdiği ticaret, büyük ölçüde İran ve Rusya üzerinden yapılan tır sevkiyatlarına bağlıdır. Ancak İran'ın, Türk tırlarına uyguladığı ek vergiler ve karşılıklı olarak artan geçiş ücretleri, iki ülke arasındaki

ticari ilişkileri ve siyasi dinamikleri zorlaştırmıştır. Bu durum, Türkiye'nin Orta Asya'ya olan ticari erişimini olumsuz etkilemiştir. Zengezur Koridoru'nun açılması, Türkiye'ye, Orta Asya Türk devletleriyle ticarete İran ve Rusya'dan bağımsız alternatif bir rota sunmuştur.³

Sonuç olarak, Zengezur Koridoru TDT üyesi ülkeler arasında ticaretin kolaylaştırılması, gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve ulaştırma maliyetlerinin düşürülmesi yoluyla ticaret hacminin artırılmasına katkıda bulunacaktır. Gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve ulaşım sürelerinin kısalması, ticaret maliyetlerini düşürecek ve ticaret hacmini artıracaktır. Aynı zamanda, Orta Asya'nın enerji kaynaklarının Avrupa'ya taşınmasında alternatif bir güzergâh sunarak enerji ticaretini çeşitlendirecek ve bölgesel enerji güvenliğini güçlendirecektir. Zengezur Koridoru, Türkiye'nin Orta Asya pazarlarına erişimini kolaylaştıracak, ekonomik entegrasyonu derinleştirerek bölgesel iş birliğini ve yatırımları teşvik edecektir. Stratejik öneme sahip olan bu Koridor, TDT üyesi ülkelerin küresel ekonomideki konumunu güçlendirirken, bölgesel refah ve güvenliğe de katkı sağlayacaktır.

Güvenlik Dinamiklerinde Değişiklik

Zengezur Koridoru'nun yeniden faaliyete geçmesi, bölgesel jeopolitik yapıda önemli bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu gelişme, TDT üyesi ülkeler için stratejik fırsatlar sunarken, İran ve Gürcistan gibi ülkeler için olumsuz sonuçlar doğurmuştur. İkinci Karabağ Savaşı'ndan önce Azerbaycan ile Nahçıvan arasındaki yol İran'dan geçmekteydi. Zengezur Koridoru

² "Doğudan Batıya Zengezur Koridoru'nun Önemi", (Erişim Tarihi: 28 Mart 2024).
<https://www.turksam.org/detay-dogudan-batiya-zengezur-koridoru-nun-onemi>

³ "The Zangezur Corridor and Geopolitical Realities", (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).
<https://ccbs.news/en/article/7374/>

ile rotanın Ermenistan üzerinden geçirilmesi, ulaşım konusunda İran'a olan bağımlılığı azaltacaktır.⁴ Avrupa'yı Azerbaycan ve Türkiye üzerinden Asya'ya ve Çin'e bağlamayı hedefleyen bu jeopolitik proje, İran'ın Avrupa ile olan bağlantısının kesilmesine ve Kafkasya güzergahında önemli bir kayıp yaşanmasına neden olacaktır.⁵ Türkmenistan ile Kazakistan'ın enerji kaynaklarının Azerbaycan üzerinden Avrupa'ya taşınması kolay hale gelecek, bu da İran'ın enerji transit rotalarındaki merkezi konumunun zayıflamasına yol açacaktır. Bu nedenle Zengezur Koridoru'nun faaliyete geçmesi, İran'ın bölgesel ve küresel düzeydeki jeopolitik ve jeostratejik öneminin azalmasına neden olacak bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.⁶ İran'ın Türk dünyası üzerindeki etkisi önemli oranda azalacağından, bölgede sadece ekonomik değil siyasi birtakım avantajlarını da kaybedebilir.

Zengezur Koridoru'nun açılması, TDT üyeleri için ekonomik ve stratejik fırsatlar sunarken, bölge dışı aktörlerin endişelerini de beraberinde getirmiştir. İran medyası tarafından "NATO Koridoru", "Turan Koridoru" ve "Türk NATO'su" gibi isimlerle anılması, bu gelişmenin sadece ticari bir hamle olmaktan çıkıp, jeopolitik bir manevra olarak görüldüğünü

göstermektedir. İran, Rusya ve Çin gibi ülkeler, bu koridorun Batı'nın özellikle de NATO'nun, bölgesel etkilerini genişletme çabası olarak değerlendiriyorlar. Bu koridorun aktifleşmesiyle, NATO'nun Türkiye ve Azerbaycan üzerinden bölgenin stratejik noktalarına erişiminin kolaylaşacağı düşüncesi, bölge güvenliği açısından kaygıları beraberinde getiriyor. Özellikle, İran'ın bu gelişmeye güvenlik ve stratejik açıdan endişeyle yaklaşması, koridorun stratejik konumunun bölgede yeni güvenlik dinamiklerini şekillendirebileceğine işaret etmektedir. Bu durum, TDT üyelerinin ekonomik entegrasyonunu güçlendirecek bir girişimken, aynı zamanda bölgesel ve küresel güç dengelerini etkileyen bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır.⁷

Azerbaycan ile Türkiye, bu stratejik ve jeopolitik dinamiklerin bir parçası olarak, Bakü-Tiflis-Erzurum doğal gaz boru hattı ve Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TANAP) projelerine ek olarak, Iğdır'dan Nahçıvan'a doğalgaz taşıyacak yeni bir boru hattı inşa etmeye başlamıştır.⁸ Bu proje, özellikle Nahçıvan'ın İran'a olan enerji bağımlılığını sona erdirmeye amacını taşımaktadır ve 2024 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.⁹ Bu gelişme, bölgenin İran'a olan enerji bağımlılığını ortadan kaldıracak ve

⁴ "Iran's Frustrations With the Zangezur Corridor", (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).

<https://jamestown.org/program/irans-frustrations-with-the-zangezur-corridor/>

⁵ "Why Iran Opposes Azerbaijan's Zangezur Corridor Project", <https://gulrif.org/why-iran-opposes-azerbajians-zangezur-corridor-project/>

⁶ "GÖRÜŞ - İran Zengezur Koridoru'na neden karşı?" (Erişim Tarihi, 29 Mart 2024)

<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/gorus-iran-zengezur-koridoruna-neden-karsi/3001011>

⁷ "İran Neden Zengezur Koridoru'na Karşı?" (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).

<https://iramcenter.org/iran-neden-zengezur-koridoruna-karsi-828>

⁸ "Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı, Türkiye ve Azerbaycan'ın enerjideki işbirliğini güçlendirecek", (Erişim Tarihi: 29 Mart 2024).

<https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-igdir-nahcivan-dogal-gaz-boru-hatti-turkiye-ve-aze-16372950/>

⁹ "Zengezur Koridoru'na İran alternatifi mi? - DOÇ. DR. GÖKTÜRK TÜYSÜZOĞLU", (Erişim Tarihi, 29 Mart 2024).

<https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/olaylar-ve-gorusler/zengezur-koridoruna-iran-alternatifi-mi-doc-dr-gokturk-tuysuzoglu-2131236>

Avrupa'nın enerji arz güvenliğine önemli katkılar sunacaktır.¹⁰

Zengezur Koridoru'nun açılmasının Gürcistan'ın stratejik konumunu zayıflatacağı öngörülmektedir. Bu durum, özellikle Bakü-Tiflis-Kars demiryolunun önemini azaltabilir. Tarihsel olarak bakıldığında, son 30 yıldaki Ermenistan-Azerbaycan çatışması Gürcistan'ın çıkarlarına hizmet etmiş; çatışan tarafların ulaşım konusundaki Gürcistan bağımlılığı, ülkenin jeopolitik konumunu güçlendirmiştir. Ekonomik kaynakları sınırlı ve Rusya ile siyasi gerilim yaşayan bir ülke olarak Gürcistan, çatışmaların sürmesinden fayda görmüştür. Fakat 44 günlük savaşın bölgede oluşturduğu yeni durum ve özellikle Zengezur Koridoru'nun faaliyete girmesi, Gürcistan'ı olumsuz etkilemiştir.¹¹

Rusya için Koridor, Azerbaycan üzerinden Ermenistan'a doğrudan kara yolu erişimi sağlayarak, Ermenistan ile ekonomik ilişkilerin güçlenmesine olanak tanıyacaktır. Ayrıca, Rusya için Orta Doğu'ya İran üzerinden alternatif bir rota sunarak, bölgesel erişimini genişletecektir. Özellikle koridorun kontrolünün Rusya Federal Güvenlik Servisi'ne devredilme ihtimali bulunmakta, bu durum Rusya'nın Güney Kafkasya'daki stratejik konumunu güçlendirecek ve Gürcistan üzerinden yapılan kara taşımacılığına olan bağımlılığını azaltacaktır.¹²

Ermenistan için Koridor, ablukadan çıkış ve Rusya ile daha güvenli ticaret imkânı sunmaktadır. Aynı zamanda Ermenistan'ın Rusya'ya ulaşımını sınırlayan mevcut engeller ve Yukarı Lars gibi güvenilir yollar, bu koridorun önemini artırmaktadır. Bu kapsamda Koridor, ulaşım engellerini aşma fırsatı vermektedir. Ancak Ermenistan, Zengezur Koridoru'nun ülke için jeopolitik risklerinin ekonomik avantajlarından daha ağır bastığına inanmaktadır ve bu yüzden Ermenistan hükümetinin koridorun açılmasını geciktirmesi ve mümkünse engellemesi gerektiği düşünülmektedir.¹³ Bunun en önemli sebebi Ermenistanlı uzmanların, bu koridorun Ermenistan'ın toprak bütünlüğünü ihlal edeceğinden endişe etmesi ve projenin Ermenistan'ı İran ile olan ticaretinden izole edeceğini düşünmeleridir.¹⁴

Zengezur Koridoru'nun açılması, Türkiye için önemli faydalar sunacak ve bölge ülkeleri arasında en çok yararlananlardan biri olacaktır. Bu koridor, Türkiye'nin Azerbaycan ile doğrudan kara bağlantısını sağlayarak, Ermeni işgali nedeniyle kesintiye uğramış olan ulaşım hatlarını yeniden canlandıracaktır. Türkiye'nin Gürcistan ve İran üzerinden sağladığı mevcut ulaşım bağlantıları, ulaşım mesafesini ve maliyetlerini artırmıştır. Koridor hem mesafeyi hem de maliyetleri azaltmaktadır. Türkiye'nin Hazar Denizi

¹⁰ "İğdir-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı'nın temeli atıldı", (Erişim Tarihi: 29 Mart 2024)

<https://www.dunya.com/gundem/igdir-nahcivan-dogal-gaz-boru-hattinin-temeli-atildi-haberi-705910>

¹¹ "Геополитическое значение Зангезурского коридора. (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)

https://musavat.biz/ru/news/geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora_993315.html

¹² "Геополитическое значение Зангезурского коридора: Еревану ничего не остается, кроме как открыть коридор". (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)

<https://vk.com/@azeordusu-geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora-erevanu-ni>

¹³ "Геополитическое значение Зангезурского коридора." (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)

https://musavat.biz/ru/news/geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora_993315.html

¹⁴ "Тупик в начале «Зангезурского коридора". (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2024)

<https://interaffairs.ru/news/show/31882>

üzerinden Orta Asya'ya, yani Türk dünyasına erişimini sağlayacaktır. Bu durum, Türkiye'nin Gürcistan ve İran'a olan bağımlılığını ortadan kaldıracak ve Türk dünyası ülkeleri arasındaki ekonomik, siyasi ve stratejik ilişkilerin kurulması ve entegrasyonun genişletilmesi açısından stratejik bir öneme sahip olacaktır.¹⁵ Türkiye, Azerbaycan ve Orta Asya Türk devletlerinin enerji kaynaklarının Avrupa pazarlarına akışını kolaylaştıran bu koridor, enerji güvenliği ve çeşitliliği açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu koridorun faaliyete geçirilmesi, bölgesel iş birliğini ve ekonomik entegrasyonu destekleyerek, bölge ülkeleri arasında daha sıkı ilişkilerin kurulmasına katkıda bulunacaktır. Bu süreçte artacak olan karşılıklı bağımlılığı artırarak, bölgesel istikrar ve refahın geliştirilmesinde önemli bir etken olacaktır.

Kültürel Entegrasyon ve Kimlik Politikaları

İran nüfusunun yaklaşık %40'ını Türk nüfusu¹⁶ oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Zengezur Koridoru'nun açılmasıyla ilgili tartışmaların, İran'daki Azeri nüfus için önemli kültürel ve siyasi sonuçlar doğurabileceği düşünülmektedir. Çünkü bu gelişme, Azerbaycan ile olan tarihi ve kültürel ilişkilerin yeniden canlandırılmasına yol açabilir. Ayrıca bu Koridorun etkinleştirilmesi, İran içindeki Azeri topluluğunun milliyetçilik duygularını güçlendirebileceği düşünülmektedir. Bu çerçevede İran'ın, Koridorun açılmasına olan bu karşıtlığının aynı zamanda kimlik

politikalarıyla da ilgili olduğu görülmektedir. Çünkü güçlenen bir Azerbaycan'dan kendi etnik Azeri nüfusunun etkileneceğinden endişe duymaktadır.¹⁷

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren, Türkiye ve Azerbaycan arasındaki derin ilişkinin, Zengezur Koridoru'nun açılmasıyla birlikte Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan gibi diğer Türk devletlerine yayılmasının beklendiğini ifade etmiştir, bu da Koridorun kültürel entegrasyonu destekleyici bir role sahip olacağını göstermektedir.¹⁸

Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev, Zengezur'un Azerbaycan'dan alınmasıyla coğrafi parçalanma yaşandığını ancak Nahçıvan'da alınan kararlarla Türk dünyasının birliğinin güçleneceğini ifade etmiştir. "Tek millet, iki devlet!" sözünü genişleterek "7 Devlet Tek Millet" ruhuna vurgu yapmıştır. Türk devletlerinin ortaklığının yeni bir küresel güç doğuracağına olan inancını dile getirerek, dünya sahnesinde daha belirgin bir varlık göstereceklerini belirtmiştir.

Aliyev, bu birleşmenin sadece ekonomik ve siyasi alanlarda değil, kültürel ve sosyal boyutlarda da Türk halklarını birbirine daha da yakınlaştıracığını vurgulamıştır. Özellikle Zengezur Koridoru'nun açılması, bu birlik vizyonunun somut bir adımı olarak görülmekte ve Türk dünyasının coğrafi olarak bölünmüşlüğü'nün sonlanmasında

¹⁵ Геополитическое значение Зангезурского коридора: Еревану ничего не остается, кроме как открыть коридор. (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024) <https://vk.com/@azeordusu-geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora-erevanu-ni>

¹⁶ Türkmenleri, Kaşkayları ve diğer Türkçe konuşan grupları içeren

¹⁷"Peace with Armenia Will Further Pan-Turkic Ambitions". (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2024)

<https://www.turkeyanalyst.org/publications/turkey-analyst-articles/item/716-peace-with-armenia-will-further-pan-turkic-ambitions.html>

¹⁸ "Eren: "Bambaşka Bir Türk Dünyası Göreceğiz"". (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2024)

<https://ytb.gov.tr/haberler/eren-bambaska-bir-turk-dunyasi-gorecegiz>

kritik bir rol oynamaktadır. Bu gelişme, Türk devletlerinin birbirleriyle ve dünya ile olan ilişkilerinde yeni bir dönemin başlangıcı olarak kabul edilmekte, birlik ve iş birliğinin güçlendirilmesinin yanı sıra bölgesel ve küresel barışa katkıda bulunma potansiyeline sahip olduğu ifade edilmektedir.¹⁹

Sonuç

Zengezur Koridoru'nun yeniden açılması, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyesi ülkelerin ekonomik ve lojistik entegrasyonunu önemli ölçüde güçlendirecek, Asya ve Avrupa arasında alternatif bir ticaret ve enerji transferi hattı oluşturacak bir gelişmedir. Bu gelişme, Türk devletlerine bölgesel ve küresel ticarete yeni fırsatlar sunarak ekonomik entegrasyonu ve iş birliğini teşvik edecektir.

Zengezur Koridoru'nun açılması, bölgesel güvenlik ve jeopolitik dengelerde de dönüşüme yol açmış, TDT ülkelerine ekonomik ve stratejik avantajlar sağlarken İran ve Gürcistan'ın stratejik konumlarını zayıflatmıştır. Özellikle İran'ın etkisinin azalması ve Türk devletlerinin bölgesel pozisyonunun güçlenmesi, önemli bir jeopolitik kayma yaratmıştır. Bu durum, Türk devletleri için enerji güvenliği ve ekonomik entegrasyon konularında önemli fırsatlar sunmuştur. Bölgesel iş birliği ve istikrarı destekleyici bir rol oynayarak, bölge ülkeleri arasında daha sıkı ilişkilerin kurulmasına ve kültürel entegrasyona katkı sağlamıştır. Bu gelişmeler, bölge ve dünya politikalarında yeni dinamiklerin ortaya çıkmasına işaret etmiştir.

Ekonomik canlanmanın yanı sıra, Koridorun kültürel entegrasyon ve "7 Devlet Tek Millet" vizyonunu pekiştirecek bir birleştirici güç olarak da önem taşıdığı görülmektedir. Azerbaycan ve Türkiye arasında doğrudan bir kara bağlantısı oluşturarak, İran ve Gürcistan üzerinden sağlanan mevcut rotaların ötesinde, Türk devletleri arasındaki kültürel, sosyal ve ekonomik bağları derinleştirerek genişletecektir. Bu gelişme, bölgesel iş birliğini ve refahı teşvik ederken, aynı zamanda Türk dünyasının küresel sahnede birlik ve bütünlük içinde daha güçlü bir varlık sergilemesine katkı sağlayacak potansiyele sahiptir. Zengezur Koridoru, sadece bir ulaşım ve ticaret güzergahı olmanın ötesinde, Türk devletleri arasındaki dayanışmayı artırarak bölgesel ve küresel düzeyde önemli etkiler yaratacak stratejik bir girişim olarak öne çıkmaktadır.

Kaynakça

"Zengezur Koridoru'nun Önemi", (Erişim Tarihi: 28 Mart 2024).

<https://www.ankasam.org/zengezur-koridorunun-onemi/?lang=en>.

"Doğudan Batıya Zengezur Koridoru'nun Önemi", (Erişim Tarihi: 28 Mart 2024).

<https://www.turksam.org/detay-dogudan-batiya-zengezur-koridoru-nun-onemi>

"The Zangezur Corridor and Geopolitical Realities", (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).

<https://ccbs.news/en/article/7374/>

"Iran's Frustrations With the Zangezur Corridor", (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).

<https://jamestown.org/program/irans-frustrations-with-the-zangezur-corridor/>

<https://www.tahtapod.com/blog/7-devlet-tek-millet-ruhuyla-hep-omuz-omuzaya-yueruemeye-devam>

¹⁹ "7 Devlet Tek Millet Ruhuyla Hep Omuz Omuzaya Yürümeye Devam.."

“Why Iran Opposes Azerbaijan’s Zangezur Corridor Project”, <https://gulfif.org/why-iran-opposes-azerbaijans-zangezur-corridor-project/>

“GÖRÜŞ - İran Zengezur Koridoru’na neden karşı?” (Erişim Tarihi, 29 Mart 2024)
<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/gorus-iran-zengezur-koridoruna-neden-karsi/3001011>

“İran Neden Zengezur Koridoru’na Karşı?” (Erişim Tarihi: 30 Mart 2024).
<https://iramcenter.org/iran-neden-zengezur-koridoruna-karsi-828>

“İğdir-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı, Türkiye ve Azerbaycan’ın enerjideki işbirliğini güçlendirecek”, (Erişim Tarihi: 29 Mart 2024).
<https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-igdir-nahcivan-dogal-gaz-boru-hatti-turkiye-ve-aze-16372950/>

“Zengezur Koridoru’na İran alternatifi mi? - DOÇ. DR. GÖKTÜRK TÜYSÜZOĞLU”, (Erişim Tarihi, 29 Mart 2024).
<https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/olaylar-ve-gorusler/zengezur-koridoruna-iran-alternatifi-mi-doc-dr-gokturk-tuysuzoglu-2131236>

“İğdir-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı’nın temeli atıldı”, (Erişim Tarihi: 29 Mart 2024)
<https://www.dunya.com/gundem/igdir-nahcivan-dogal-gaz-boru-hattinin-temeli-atildi-haberi-705910>

“Геополитическое значение Зангезурского коридора. (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)
https://musavat.biz/ru/news/geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora_993315.html

“Геополитическое значение Зангезурского коридора: Еревану ничего не остается, кроме как открыть коридор”. (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)
<https://vk.com/@azeordusu-geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora-erevanu-ni>

“Геополитическое значение Зангезурского коридора.” (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)
https://musavat.biz/ru/news/geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora_993315.html

Геополитическое значение Зангезурского коридора: Еревану ничего не остается, кроме как открыть коридор. (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2024)

<https://vk.com/@azeordusu-geopoliticheskoe-znachenie-zangezurskogo-koridora-erevanu-ni>

Peace with Armenia Will Further Pan-Turkic Ambitions”. (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2024)
<https://www.turkeyanalyst.org/publications/turkey-analyst-articles/item/716-peace-with-armenia-will-further-pan-turkic-ambitions.html>

“Eren: “Bambaşka Bir Türk Dünyası Göreceğiz””. (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2024)
<https://ytb.gov.tr/haberler/eren-bambaska-bir-turk-dunyasi-gorecegiz>

“7 Devlet Tek Millet Ruhuyla Hep Omuz Omuz Yürümeye Devam..”
<https://www.tahtapod.com/blog/7-devlet-tek-millet-ruhuyla-hep-omuz-omuza-yueruemeye-devam>

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115. Kadıköy/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Çisem Gençoğlu, 2020 yılında Haliç Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde yüksek lisans programına "Orta Asya'da Doğu ve Batı Karşılılaşması: Güç Analizi" başlıklı teziyle devam etmektedir. Temel araştırma alanları arasında Orta Asya, Enerji Politikaları ve Güvenlik bulunan Gençoğlu, DİPAM'da Orta Asya üzerine staj yapmaktadır.